

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah,
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 114. — ŠTEV. 114.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 16, 1922. — TOREK, 16. MAJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

ZADEVA GORNJE ŠLEZIJE

VSE URAVNANO ZA KONEČNI DOGOVOR MED NEMČIJO IN POLJSKO GLEDE GORNJE ŠLEZIJE. VELIK USPES Z OZIROM NA MIR V EVROPI. POGODBA BO VELJAVNA PET. NAJST LET. NEMCI SO POPOLNOMA ODŠKODOVANI.

Ženeva, Švica, 15. maja. — Nemški in poljski zastopniki, ki priskrbijo tukaj posvetovanjem Lige narodov, so pripravili, da podpisajo ekonomski dogovor med obema državama, ki se tiče bodočega statusa Gornje Šlezije. Uradniki Lige narodov izjavljajo, da je smatran sklenitev tega dogovora med Nemci in Poljaki za največji uspeh, katerega je dosedaj dosegla Liga narodov. Tozadevni dokument je obsežnejši kot pa Versalska mirova pogodba, ki vsebuje 601 členov, to je 166 več kot pa jih vsebuje mirovna pogodba, sklenjena v Versailles.

Dogovor glede gornje-šlezijskega vprašanja se je završil po šestmesečnih pogajanjih, ki so se vršila pod predsedstvom prejšnjega švicarskega predsednika Calonderja, katerega je Liga narodov imenovala razsodnikom v tem vprašanju. Več kot enkrat se je zgodilo, da bi se tozadevne konference skoro izjalovile, a predsedniku konference se ni bilo treba poslužiti polnomoči, katero je imel, da namreč poda svojo odločitev, proti kateri bi ne bil mogoč noben priziv.

V gornje-šlezijški pogodbi se je določilo vse glede železniških črt, izraze vojnih in električnih sil, glede poštnega obratovanja ter vseh drugih vprašanj, ki pridejo pri tem v poštev. Pogodba je veljavna za petnajst let.

V pogodbi so vključena tudi določila, ki se tičejo preprečenja gospodarskih kriz v prizadetem ozemlju ter se predpisuje imenovanje dveh skupnih, poljsko-nemških komisij, pod predsedstvom zastopnika Lige narodov, kojih naloga je izvesti sklenjeno pogodbo ter rešiti tudi vsa sporna vprašanja privatnega značaja. Soglasno z izvedenci je odstranila ta pogodba možne vojne vzroke med Nemčijo na eni strani. Celotno vprašanje Gornje Šlezije se je vredilo tako, da ne bodo trpeli vsled tega niti nemški, niti poljski gospodarski interesi. Nemci so sicer nezadovoljni z odločitvijo, ki se tiče prideljenja ozemlja, a izjavljajo, da so na drugo stran v polnem odškodovanju vsled gospodarskih koncesij, katere se jim je dalo.

Rešitev mučnega gornje-šlezijskega vprašanja je bila izročena Ligi narodov preteklega avgusta, potem ko se ni mogel najvišji zavestni svet v Parizu dogovoriti glede par spornih vprašanj v tem pogledu.

PREDSEDNIK ZOPET V WASHINGTONU.

Washington, D. C., 15. maja. — Predsednik Harding, ki se je podal na majhen izlet izven mesta, se je zopet vrnil v Washington ter se takoj posvetil državnim poslom.

ANDERSON NA DELU.

New York, N. Y., 15. maja. — Znani prohibicijski kapo Anderson, plačani priganjač Antislonske Lige, je izjavil, da je Westchester okraj v New Yorku po njegovem mnenju preveč moker.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kt. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.10
400 kron	\$ 1.75	10,000 kron	\$40.00
500 kron	\$ 2.15		

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 3.20	500 lir	\$28.00
100 lir	\$ 6.00	1000 lir	\$56.00
300 lir	\$17.10		

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Avstrija:

V Avstriji izvršujemo izplačila potom "Adriatische Bank" na Dunaju samo v ameriških dolarjih, katere se lahko zamenja tam jako ugodno za krono. Več pojasnila najdete nižje v tem oglasu.

V Jugoslaviji, Italiji in zasedenem ozemlju izvršujemo izplačila tudi v efektivnih dolarjih, ali z drugo besedo, v gotovem ameriškem denarju.

Na nakaznici ali v pismu naj bo vidno napisano, da se ima izvršiti izplačilo v dolarjih.

Ako biva naslovnik v kraju, kjer "Jadranska banka" nima svojega urada, da bi mu dolarje na mestu izplačala, mu jih pošlje v denarnem pismu na zadnjo pošto. To je najsigurnejši način nakazila, da dobi naslovnik resnično v roke ameriške dolarje, katere lahko potem proda, kjer mu najbolj kaže.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačila do \$10.— po \$50 centov, za izplačila od \$10.— do \$50.— po \$1.—, za izplačila, ki presegajo znesek \$50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$2.— od sto.

Od kar je Jugoslovanska vlada omejila prodajo svoje valute na "Narodno banko", pa ni posebno koristno pošiljati tja dolarje, ker se dobi v New Yorku mnogokrat za dolar več kron ali dinarjev kot v Jugoslaviji.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N.

Z GENOVSKO KONFERENCO.

Lloyd George (na levi) se pogovarja z načelnikom francoske delegacije M. Barthoujem.

DRZEN ROPARSKI NAPAD NA VLAK

En bandit je bil ubit tekom roparskega napada na vlak. — Posadka se je pogumno borila.

Chicago, Ill., 15. maja. — En član roparske tolpe, obstoječe iz desetih mož, ki je skušala vprizoriti roparski napad na Golden State Limited vlak, ki vozi iz Chicaga v Los Angeles, je bil ubit pozno večeraj popoldne v boju, ki se je razvil med roparji ter posadko vlaka, v bližini Jaynes, Arizona. Tako se glasi v poročilih, ki so prišla zgodaj danes zjutraj smpkaj. Baditi niso ničesar dobili.

Soglasno z D. J. Madagenom, konduktorjem vlaka, se je završil roparski napad eno miljo od Jaynes, Arizona, ko je skupina osmih mož ustavila vlak s signali. Konduktor, ki je videl, da je prišel vlak počasneje voziti, je stopil iz voza, a strelji banditov so ga prisilili, da se je umaknil. Roparji so nato odšli v voz, ki je nosil ekspresno pošto, in se moralni nakloniti, ki je prišla posadka vlaka streljati z dalekosežnimi puškami.

Vlak je odšel iz Chicaga v petek zvečer ter bi moral priti v Los Angeles danes ob pol eni popoldne.

NEVARNOST POVODNJI V CANADI.

Winnipeg, Canada, 15. maja. Na stotine članov kolonije Huteritov, petnajst milij zapadno od tega mesta, je skušalo popraviti škodo, ki je nastala, ko se je sesul provizorični nasip ob Assiniboynski reki ter preplnil več tisoč akrov polja, posejane s pšenico. Izjavilo se je, da bodo vsi njih napori brezuspešni v slučaju, da bo reka še naraščala in da bo ostalo brezuspšno delo več mesecev.

Položaj je skrajno resen na milje daleč od južnem teku reke. Nevarnost pa je bila nekoliko zmanjšana, ker ni dosegla voda prejšnje zemlje, ležeče na severni strani reke.

VELIKANSKI DVOBOJ MED DELODAJALCI IN DELAVCI NA ANGLEKEM.

V Dublinu so se razbila pogajanja med dedodajalci in med delavci bombažne industrije. Kapitalistični mogotci so ustavili obratovanje v vseh svojih tovarnah, delavci pa so proglasili splošno stavko v 24 grofijah zapadne Irske.

STRAŠNA NESREČA PRI MEXICO CITY

Trinajst ljudi je bilo ubitih in nad 70 poškodovanih, ko je padel voz, poln Mehikancev, v kanjon.

Mexico City, Mehika, 15. maja. Trinajst ljudi je bilo ubitih in več kot sedemdeset poškodovanih, ko je zletela neka polnična karo, v kateri so se nahajali nedeljski izletniki, v globok kanjon v bližini Santa Fe, majhne vasi v bližini glavnega mesta, potem ko se je trčila skupaj z nadaljnjo karo na vrhu griča. Večina žrtev je obstajala iz žensk in otrok.

Kara, polna nedeljskih izletnikov, se je nahajala na poti v Desireto de los Leones, zabavalšču, ki se nahaja v bližini glavnega mesta, ko je trčila skupaj s karo, namenjeno v glavno mesto. Kolizija sama je povzročila le malo škode, a kara je pričela voziti nazaj po klanecu navzdol ter padla v prepad v nekem ovinku, ker niso zavore držale.

Med izletniki ni bilo nikakih Amerikancev, a več Nemcev ter drugih inozemcev. Število smrtnih slučajev se bo najbrž povečalo, kajti med ranjenimi jih je gosti, kojih stanje ne pripušča nobenega upanja.

ITALJANSKA DELAVNOST NA REKI.

Iz Reke poročajo, da zbirajo Italijani železniški material ter da ga odvažajo v Italijo. Kakor je znano, je vlada Attilia Prodona že pred mesecem dni izročila Banki d'Italia vso lastnino bivše Avstro-ogrske banke, s čimer je zagrešila nezakonito dejanje. Ker se boje reški industrijalet še več podobnih atentatov, so sklenili sestanke, na katerem so izvolili reprezentacijski odbor. Le ta odbor bo še te dni odpotoval v Genovo in poročal konference o obupnem stanju, ki vlada na Reki.

RUMUNSKA KRALJICA BO Vendar PRIŠLA V AMERIKO.

Bukarešta, Rumunska, 15. maja. — Sedaj se glasi zopet, da bo rumunska kraljica Marija vendarle obiskala Ameriko.

Pred kratkim se je glasilo, da nima časa, ker je zaposlena z močnimi svojimi hčera.

MINIMALNA PLAČA ZA DELAVKE.

Boston, Mass., 15. maja. — Minimalno plačo za službenke v prodajalnah je zvišala State Minimum Wage Commission od osmih dolarjev in petdeset centov na \$14. Učenke ne smejo dobiti manj kot deset dolarjev na teden.

RUSIJA BI BILA ZA LIGO NARODOV

Če bi konferenca v Genovi uspešna, bi Rusija stopila v krog narodov, zastopanih v Ligi.

Ženeva, Švica, 15. maja. — Ruska sovjetska delegacija je informirala zastopnike tamošnjega odseka Lige narodov, da bi Rusija rada sodelovala z Ligo ter postala njen polnovredni član v prihodnjem času, seveda pod pogojem, da bi bila genovska konferenca uspešna soglasno z ruskim naziranjem. Zastopniki Lige so takoj obvestili o tem svet Lige narodov, ki je zbran tukaj.

Rusi so dostavili, da bo Moskva nadaljevala s svojo politiko odpora proti Ligi v slučaju, da bi se konferenca v Genovi izjalovila in sicer na temelju teorije, da ne more Rusija kot taka ničesar pričakovati od organizacije, sestavljene v glavnem iz članov držav, s katerimi ni mogla sovjetska vlada priti do dogovora.

Uradniki Lige narodov tukaj smatrajo te neoficijne poskuse ruske sovjetske vlade, kojih namen je uveljaviti mirovne odnose za zelo značilne vspricho ostre opozicije, katero je kazala Moskva v prefeklosti napram prizadevanjem Lige. Domneva se, da bi bilo le vprašanje časa priti do končnega dogovora s sovjetsko vlado in Ligo, nalkar bi se avtomatično uveljavilo trajne dogovore med sovjetsko Rusijo ter evropskimi državami.

PASIJONSKIE IGRE V OBERAMMERGAU.

Oberammergau, Bavarska, 15. maja. — Prva javna predstava tukajšnjih pasijonskih iger iz leta 1910 se je vršila večeraj tukaj v navzočnosti 4000 ljudi, ki so prišli iz vseh delov sveta, da se vdeležijo teh slavnih pasijonskih iger.

Zvonovi občinske cerkve, ki so vabili danes zjutraj prebivalce k zadržni maši pred otvorjenjem iger, so večeraj spremljali v grob enega najbolj odličnih članov, Antona Mayer, ki je igral ulogo apostola Tomaža. Zamrl, ki je podlegel pljučnici, je zapustil pet otrok, ki vsi sodelujejo pri igrar.

Skoro polovica navzočih pri prvi predstavi je obstajala iz Amerikancev, med katerimi so se nahajali tudi ameriški konzul v Koblenau, George Bucklin, njegova žena ter polkovnik Williams ameriškega generalnega štaba.

Nadaljni, najbolj številno zastopani so bili Angleži in za njimi Nemci, Rusi in Holandci.

Prebivalci v Oberammergau so storili vse, kar je bilo v njih moči, da napravijo inozemcem bivaenje v kraju tako udobno in zabavno kot le mogoče. Njih prizadevanja so napravila na obiskovalce velik utis, kajti sprejem v kraju se je bistveno razlikoval od onega, katerega so bili deležni tujei v Monakovem, iztočišču za Oberammergau turiste.

Turisti v v glavnem nastanjeni v hišah domačinov, ki sodelujejo pri igrar. Žena Antona Langa, ki igra ulogo Krista, je preskrbela stanovanjem številnim tujcem.

ČUDEN SLUČAJ.

Bridgeport, Conn., 15. maja. — Mrs. Maude A. Sprague, doma iz Brooklyna, v New Yorku, je padla mitva na tla v prostorih pogrebnišnice Bishopa, kamor je prišla, da se dogovori glede pogreba njene sestre, Mrs. Mason, ki je umrla danes zjutraj.

AMERIKA NE BO Z ASTOPANA V GENOVI

ODGOVOR AMERIŠKE VLADE JE BIL POSLAN VČERAJ ZVEČER V GENOVO. — AMERIKA BO POMAGALA KOT JE POMAGALA DOSLEJ. — IZJAVLJENJE GENOVSKO KONFERENCO. — VSE DRŽAVE, KI SO BILE ZASTOPANE V GENOVI, NAJ POSLJEJO DELEGACIJO V HAAG.

Washington, D. C., 15. maja. — Vlada Združenih držav ne bo zastopana v Haagu na konferenci, v kateri se bo razpravljalo o ruskem vprašanju.

Predsednik Harding in državni tajnik Hughes sta se dolgo posvetovala, predno sta prišla do tozadevnega zaključka.

V odgovoru je rečeno, da bodo Združene države tudi zanprej pomagale Rusiji, da se pa ne boje vmešavati v njene notranje zadeve.

Prejšnja tozadevna poročila se glase:

Washington, D. C., 15. maja. — Evropa se ne more obrniti na Ameriko ter jo potegniti v zadreg, ki so se pojavile z ozirom na rusko vprašanje. To je bilo danes v Washingtonu neoficijno stališče glede predloga, da naj bi se vlada Združenih držav vdeležila stvorjenja komisije, koje naloga naj bi bila preiskati obstoječe razmere v Rusiji. Vlada Združenih držav noče ob tem času ničesar slišati o tem ali o kakih stilih konferencah.

Washington pričakuje oficielno potrditev predloga, katerega je stavil zastopnik francoske vlade ameriškemu poslaniku v Italiji, Childu. Nobenega oficielnega komentarja glede tega vprašanja se ne bo izdalo, dokler ne bo prišlo iz Genove oficielno tozadevno obvestilo, čeprav se ne dvomi o avtentičnosti sporočila, ki je prišlo v tem oziru iz Genove.

Na pozitiven način se je izjavilo danes zjutraj, da je absolutno izključeno, da bi se potegnili Združene države v genovsko ekonomsko konferenco, sedaj, ko se bo razšla skoro brez uspeha.

Francoski predlog, soglasno s katerim naj bi se zavzele Združene države obvladujoče stališče pri komisiji, koje neloga naj bi bila preiskati ruske zadeve, je nad vse laskav, vendar pa se ga ne smatra v oficielnih krogih toliko zadovoljivim, da bi ga mogla sprejeti vlada v Združenih držav.

Poročila, ki so dospela iz Moskve, in v katerih se glasi, da namerava ruska sovjetska vlada pričeti s pogajanj, kojih cilj je sklenitev separatnih pogodb z različnimi državami, v prvi vrsti z vlado Združenih držav, se smatra v oficielnih krogih za znamenje, da se je upoštevalo v Rusiji mišljenja iz Bele hiše, ki je bil objavljen pred par dnevi. Takrat se je glasilo, da bi bila vlada Združenih držav pripravljena pogajati se z Rusijo na povsem neodvisen način v slučaju, da bi se konferenca v Genovi izjalovila, kajti izjavljeno je bilo, da se je smatralo za ugotovljeno stvar takoj izpočetka.

Dejstvo, da se je genovska konferenca izjalovila, v glavnem raditega, ker niso hoteli sprejeti Francozi program, določen od angleškega ministr. predsednika.

Lloyd George-a, se smatra v ameriških oficielnih krogih za največje zadostilo z ozirom na stališče, katero je zavzela vlada Zdr. držav, ki se ni hotela vdeležiti konference v prepričanju, da se bo itak izjalovila.

Genova, Italija, 15. maja. — To, česar ni mogla doseči tukajšnja konferenca, namreč rešiti ruskí problem, se bo skušalo doseči na nadaljnem sestanku z ruskimi delegati v slučaju, da bi bile Zdr. države pripravljene vdeležiti se tozadevne konference. Formalno povabilo na konferenco, ki se bo

vršila v Haagu, je bilo izročeno ameriškemu poslaniku v Italiji, Childu in danes so bile obrnjene oči vseh prizadetih na Washington, kajti vsakdo je prepričan, da je od vprašanja sovedeležbe Amerike odvisen uspeh nove konference, katero se hoče sklicati.

Vse države, zastopane sedaj na konferenci v Genovi, so bile naprošene, naj odposljejo svoje legats na konferenco v Haagu, ki sebo pričela dne 15. junija. Posameznosti glede tega novega sestanka niso še določene, a informalno se je odobrilo predlog angleškega ministrskega predsednika, soglasno s katerim se bo uveljavilo štirimesečno premirje, do časa, ko bo nova konferenca dosegla pozitivne uspehe.

Ker je bilo rusko vprašanje glavno, o katerem se je razpravljalo na konferenci, bo slednja zaključena v kratkem, najbrž še pred potekom tekočega tedna.

Razočaranje v tem oziru je veliko, a vsakdo, ki je zasledoval potek konference, od pričetka naprej, je moral priti hote ali ne-hote do prepričanja, da se bo konferenca izjalovila, ker gre pri tem za boj med dvema nasprotnojočima si svetovnim nazoroma.

KU KLUX KLAN SE VEDNO ŽIV.

Richmond, Indiana, 15. maja. Danes je pridigoval tukaj znani "evangelist" alias glumač in prismoda, Billy Sunday, v tabernaklu, ko je naenkrat prikorakal v dvorano dvanaest oseb, oblečenih v znano obleko članov Ku Klux Klan organizacije ter izročilo pridigarju zavoj, v katerem se je nahajalo petdeset dolarjev. Poleg denarja je bilo pismo, v katerem se je izjavljalo, da odobrava Ku Klux Klan organizacije delovanje Billy Sundaya, ki širi pristni ekstrakt svetega evangelija. Naštemljeni prisvojenci so odšli prav tako kot so prišli.

IZ NEW YORKA V PARIZ V ENEM DNEVU.

Pariz, Francija, 15. maja. — Parižani bodo kmalu deležni velike ugodnosti, kajti mogoče jim bo priti iz Pariza v New York v približno enem dnevu. Tako izjavlja francoski iznajditelj, Louis Breguet, ki je zgradil zračno ladjo, o kateri trdi, da bo premenljiva pot med New Yorkom in Parizom v desetih do šestnajstih urah.

Rekel je seveda, da bo treba preje natančno preštudirati zračno gibanje med Atlantikom.

Izlet v Jugoslavijo.

Kdor hoče potovati v Jugoslavijo, naj si izbere parnik "Paris". Iz New Yorka odpluje kot izletniški parnik za Jugoslovane dne 14. junija. Jugoslovanom bodo na razpolago kabine z dvema, štirimi ali kvečjem šestimi posteljami. Vožnja preko morja je samo šest do sedem dni. Deseti dan ste že lahko v Ljubljani. Jugoslovanskim potnikom bo kompanija dala v Parizu brezplačen obed. Iz Pariza v Trst se bodo odpeljali s posebnim vlakom. S parnikom "Paris" odpotuje tudi vodja tiskarne "Glas Naroda", Mr. Ludvik Benedik.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Za celo leto volja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrta leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopisi brez podpisov in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejajo bivalne naznake, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

KONFERENCA BREZ KONCA

Takozvana ekonomska konferenca v Genovi se je končno vendar izjalovila, v glavnem radi odpora, katerega so kazali francoski in belgijski delegati napram pogojem, katere je stavila ruska sovjetska delegacija.

V teh pogojih se je glasil, da se ruska sovjetska vlada ne more odpovedati principijem, v znamenju katerih je zmagala ter se polastila najvišje oblasti v Rusiji.

Med temi principiji je bil glavni oni nacionaliziranja ali ponarodenja vse lastnine, s čemer se izjavlja, da je vsaka stvar last naroda ko takega, čeprav se prepušča vsakemu posameznemu užitek gotove lastnine.

To je z eno besedo princip komunizma proti sedaj obstoječemu principu privatne lastnine, s katero lahko razpolaga vsakdo, ki je bil toliko srečen da si jo je pridobil na ta ali oni način, pa svoji lastni volji.

Naši ljubi ameriški kapitalistični listi so seveda dvignili velikanski hrup ter izjavili, da ne more priti do nobenega kompromisa med "posvečeno" privatno lastnino ter komunizmom.

Nehote so izjavili s tem resnico, kajti med obema nazoroma v resnici ne more biti nikakega kompromisa, čeprav s tem se ni rečeno, da je ta ali oni nazor edino zveličaven.

Kapitalistični sistem, ki je naravni plod tisoč in tisočletnega razvoja, zavzema stališče, ki je globoko ukoreninjeno v mišljenju ljudi. Ruski komunisti so imeli v tem oziru najboljše izkušnje.

Ruski mušiki, o katerih je znano, da so navezani na grudo kot malokateri drugi kmet na svetu, niso hoteli ničesar vedeti o komunizmu ter se podvrgli sedanji vladi le proti obljubi, da se ne bo nikdo dotaknil njih lastninskih pravic.

Dobili so zemljo, ki je dejanski njih last in katero lahko zapuste svojim otrokom. Niso se dali prevariti in se nikdar ne bodo dali.

Njih predsodkov, — če jih smemo imenovati tako, — ni mogoče odstraniti, kajti človek je nazadnje sebičen ter gleda v glavnem na svoje lastne interese.

To je moč in glavna zaščita sedaj obstoječega kapitalističnega reda.

Rusi niso mogli popustiti glede tega svojega glavnega principa in konferenca v Genovi se je vsled tega izjalovila.

Skicana bo nadaljna, v Haagu, ki bo najbrž prav tako malo uspešna kot je bila sedanja v Genovi.

Za konferenco v Haagu pa se bo vršila še kaka nadaljna, dokler se ne bo sklenilo dejanskega miru z Rusijo, ki je vsprlo svojega velikanskega naravnega bogastva neobhodno potrebna za prosperiteto ter nadaljni uspešni obstoj evropskih narodov.

V tem oziru je vsako slepomišljenje brez koristi in rade ali nerade volje bodo morale tudi vse kapitalistične vlade vgrizniti v to kislno jabolko.

Dopisi.

Girard, Ohio. Starišem A. Černe je umrla 7 let stara hčerka. Naše sožalje.

Delavska položaj je malo boljši. Upamo, da kmalu začnemo delati s polno paro. Je že skrajni čas!

Pomlad se je približala, narava je že odeta v zeleno obleko. Tudi mi smo se zbudili iz zimskega spanja ter bomo začeli delati na polju napredka.

Slovensko pevsko društvo lepo napreduje. Svoj pomladanski koncert bomo imeli v torek 30. maja (Memorial Day) ob 2.30 popoldne. Rojaki, ne zamudite te prilike, ker letošnji koncert bo jako lep. Posetiti nas bo pevski zbor iz Clevelanda in hrvatski iz Youngstowna, Ohio. Obenem bo svirala pa še slovenska godba na pihala iz Farrella, Pa. Program bo sledeč: Godba bo svirala Marzeljezo, nakar bo zapel zbor iz Clevelanda: "Domu", "Pomlad na", "Luna". Pevsko društvo "Strossmayer" poje: "Na vrelu

Bosne", "Dalmacija" in slovensko pesem "Slovo" ter "Morje". "Ljubljanski Vrt" poje: "Domu", "Na planine" in "Zjasni zvezde mu temne". Vsa društva skupaj pojejo: "Morje Adrijsko" (slov. pesem) ter "Slovenac i Hrvat" (hrvatska). Poleg navedenega programa se bodo pele še druge pesmi, zato ne pozabite ta dan nas obiskati v Slovenskem Domu. Vstopnina 50c. Ženske proste. Začetek ob 2.30 popoldne. Vabimo vse rojake iz okolice, da nas posetijo, plasti pa slovenska društva iz Girarda. Dobiček je namenjen za v korist in pouk glasbe. Pridite vsi!

Slovensko samostojno društvo šteje že 120 članov ter ima nad \$1400 premoženja. Kdor se ni natri, lahko vstopi.

Delnice Slovenskega Doma se zopet prodajajo. Vsaki lahko kupi ter plačuje \$1.00 na teden ali več. Zglasite se pri tajniku.

Frank Kramer, 1022 N. State St., Girard, Ohio.

Iz Slovenije.**Vlom v Mariboru.**

V delavnico čevljarja Mažera na Meljski cesti je bil izvršen vlom. Storiči so odnesli mnogo usnja in izgotovljenih čevljev v vrednosti 12,000 kron. Kot soudeležence je bil aretiran brezposelni pekovski pomočnik Jakob Ciglar iz ptujkega okraja, ki je prodajal ukradeno blago.

Slovenski renegat napadel koroške Slovence.

Iz Celovca se poroča v Ljubljano: Po daljšem presledku se je koroški deželni zbor dne 29. marca sestal na prvo sejo, v kateri je baurnbundovec Glantschnigg v neki interpelaciji ostro napadel koroške Slovence ter zahteval, da vlada takoj ukrene vse potrebne korake proti politični agitaciji koroških Slovencev. Poslanec Poljanec je protestiral proti napadu. Podpirali so ga socijalni demokrati, ki so z vzkliki protestirali proti Glantschniggovi (beri Klančnikovi) interpelaciji.

Slovo od državne službe.

Iz Velikih Lašč poročajo: Zapustil nas je občepriljubljeni davčni višji upravitelj g. Alojzij Strmolec ter se preselil na svoje posestvo v Trzinu. Služil je nad 35 let, zadnji čas v Velikih Laščah, kjer ostane vsakomur v najboljšem spominu. Bil je dober uradnik tako za državo, kakor tudi za ljudstvo, kajti znal je davčni vijak prav dobro navijati in s svojim humorjem na vsakogar tako vplivati, da ni ostal državni niti vinarja dolžan. Toda vseeno smo ga imeli radi, ker je bil priprost in v družbi zelo zabaven. Želimo mu, da bi užival dolgo dobo let svoj zasluženi pokoj. Veselilo bi nas, ko bi nam finančna delegacija izbrala njemu vrednega naslednika.

Stalno upokojen je Jos. Jaklič, revizor carinarnice v Ljubljani.

Smrtna kosa.

Umrli je v mariborski bolnici po dolgi in mučni bolezni zdravnik dr. Ivan Turšč.

Po dolgi in mučni bolezni je preminula občepriljubljena gospa Marija Ankele, soproga posestnika Ivana Ankeleja pri Sv. Ani.

V Šahovcu pri Dobrnju je umrl 19letni Jožef Novak.

Mariborsko pismo.

Med mariborsko občino in fasko elektrarno so odnosi precej napeti in nekateri naši listi zvaljujejo vso krivdo samo na mariborsko občino, kar pa nikakor ni pravilno. Velik vzrok spora bo gotovo tudi v dejstvu, da odločujejo v faski elektrarni tuji, nam ne ravno prijazni kapitalisti, ki radi nagajajo na ta ali oni način, da dajo vsaj na ta način izraza svojem pravemu "razpoloženju". Faska elektrarna je velikanske važnosti za narodno-gospodarski razvoj naše severne meje in zato bi se moralo posvečati temu podjetju največje pozornosti.

Wranglovec bodo menda šli in na njihovo mesto pridejo zopet finančni stražniki. To bo na vsak način dobro, ker Wranglovec res ne morejo stražiti naših mej proti Avstriji in Italiji, ker se z njimi preveč slabo razumevajo. Vsaka država pa gleda na to, da se vsaj na meji primerno reprezentira po svojem osebnosti, s katerim pride tujec pri prihodu v državo najprej v stik. Deloma se pa dela graničarjem tudi krivica. Plače dobivajo ti reveži zelo nerodno in potem ni čudno, ako se semtertja spozabijo in ne znajo razlikovati med svojim in tujim. Graničarjem bi se morale izplačevati njihove itak ne prevelike pristojbine vsaj rdnno in točno. Razmere v občinski službi se morajo na vsak način izboljšati. Na mejo spadajo samo pošteni in zanesljivi.

Oregon City, Ore.

Delavske razmere v tem mestu so bolj slabe. Hauley Pulp and Paper Co. je sedaj odslavila okoli 100 delavcev. Rojakom nne svetujemo za delom sem hoditi, ker se ga jako težko dobi, in ako ne greš bossom na roko, dela sploh ne dobiš.

Naznanjam rojakom širom Amerike, da je zapustil pečlarski stan Mihael Martinjak (izpod Smreke); za tovarišico si je izbral Francisko Papež. Želim jim obilo sreče v novem stanu.

Poročevalce.**SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH**

Luke Mrtno Lase
možje preprečiti in dati lasem
fizio mehkoost, blaginjo, in lepoto,
katero si vsakdo želi ako
nadenife

SEVERA'S HAIR POMADE

Izvršna priprava za nego las,
idealna, zdravi, in čista.

CENA 25c
Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

vi ljudje, ki morajo biti za svoje odgovorno delo tudi primerno plačani, ker drugače ima država od njih več škode kot koristi.

Nova razstavljena diploma.

Akademski slikar in profesor Franjo Kopač v Kranju je zopet iznenadil javnost z novo diplomom za dr. Tavčarja, ki ga je imenovalo mesto Kranj za častnega občana. Diploma je, kakor vse prejšnje, mojstrsko delo. Povsod se opaža narodna ornamentika kot znak našega lastnega izvora. Diplomom so razstavili v Strnadovi trgovini v Ljubljani.

Nesreče in nezgode.

Raz strehe je padla v Mariboru 24letna Berta Vrdelek, ki je bila zaposlena pri odstranjevanju opeke s hiše, kjer bo zgrajena palača Gospodarske zadrzne banke. Neki tram se je namreč zlomil, nakar je Vrdeleka padla in dobila težke poškodbe po glavi in životu.

Anton Bečaj, delavec pri gradbi palače Trboveljske premogokopne družbe na Aleksandrovci cesti v Ljubljani, je pri delu padel raz odra in si spahnil levo nogo.

Olga Pernovšek, premogorjeva hčerka v Trbovljah, je padla po stopnicah in se poškodovala po glavi.

Josipina Rozman, hčerka posestnika iz Dobrove, si je pri padcu zvila levo nogo.

Smrtna nesreča v Hrastniku.

Obratovodja hrastniškega premogovnika inženjer Josip Barvirz se je ponesrečil pri nadzorovanju rudniške železnice. Ko je hotel skočiti na minovozni vlak, je prišel pod vagonček. Odtrgalo mu je levo nogo pri kolenu. Vrhutega je dobil tudi občutne poškodbe po glavi. Po lastni napovedbi je moral ležati na kraju nesreče najmanj dve uri, predno so ga našli. Po zdravniški odredbi so ga odpeljali takoj v ljubljansko bolnico, kjer pa je še istega dne umrl.

Neumljive pritožbe

prihajajo iz Strnišča pri Ptuj, ki je sedaj v lasti g. Čučka. Tam služi nek Wessely, baviš k. u. k. Oberintendant v Krakovu, ki se sedaj ne more zatajiti svoje mrznje do vsega, kar je slovensko in jugoslovansko. Se sedaj operira s posvkami, ki jih je vajen iz e. in k. službe, kakor Serbofile, Ultraslovene, Čičen, Čučen itd. Seveda domačine zato kolikor le more zapostavlja in protizira Nemce. Pričakujejo od g. Čučka, ki ga poznajo kot narodnega moža, da bo s svojim uslužbenecem temeljito obračunal.

Izredne podpore za nadaljevalne šole.

Trgovska in obrtniška zbornica je v seji predsedstva porazdelila 400.000 kron kot izredno podporo trgovskim in obrtnonadaljevalnim šolam v Sloveniji. Pri razdelitvi podpor se je vpoštevalo razen števila učencev tudi opreza šol z učili, ki so za strokovni pouk izredno važna. Od nakazanih podpor se ima 50 odstotkov porabiti za nabavo učil, od preostanka pa se ima v prvi vrsti kriti izdatke za kurjavo in razsvetljavo in šele potem za kritje osebnih stroškov, za katere so poklicani pripevati razen države predvsem lokalni činitelji.

Dividende Trboveljske premogokopne družbe.

Kakor se javlja, izplača letos Trboveljska premogokopna družba dividendo 20 jugoslovanskih kron na delnico. Lani je izplačala le 20 avstr. kron na delnico.

Peter Zgaga

Razkošje uničuje republike,
revščina pa monarhije.

Kapitalisti se nikdar ne pritožujejo nad svojo lastno brezposelnostjo.

Prijatelj me je vprašal: Bog ve, če je v Postojni še Vilharjev spomenik? In če ga ni več, ali so ljudje že pozabili besede, ki so bile vklesane vanj: "Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!"

Amerika se ni vdeležila konference v Genovi in tudi konference v Haagu se ne bo.

Razen Rusov so se v Genovi blamirali vsi narodi. Amerika si je prištedila veliko blamažo.

"Od zibel do groba" je gesto nekoga clevelandskega trgovca.

Od kdaj, zlodja, opravlja babične posle?

Ustajnost je lepa reč.

Najdaljši "permit" v Ameriki ima "A. D."

Prva ga je dobila in še sedaj, ko je vsega konec, ga posnosno nosi na svoji prvi strani.

Popolna poštenost je ena najbolj redkih človeških lastnosti.

Dandanašnji je človeku težko uganiti, če ima ženska krog sebe pas ali krilo.

Nekateri mladi ljudje so srečni, drugim je pa treba skrbeti za zdravje.

Denar je veliko varnejši v banki kot pa doma, razven če ima bledajnik dotične banke socijalne aspiracije.

Dosti je ljudi, ki bi bili lahko uspešni, če bi ne imeli tako velike izurjenosti v izmišljanju izgovorov.

Ljubezen je slepa in ljudje, ki se poročajo v sedanjih časih, nimajo niti najmanjšega pojma o računstvu.

Pri poroki bo nosila rumunska princeznica obleko iz čistega zlata.

Aleksander bo dobil v dar srebrno in zlato tkano kamizolo, Cerkov grad v Ljubljani in vilo na Bledu.

Kakšen dar mu bodo dali Hrvat, dosedaj še ni bilo poročano v listih.

Edinost bide velik kulturni boj. In v tem boju pravi Glasu Naroda, da je hermafroditiski.

Ta fraza mora biti Skazi-dobro zvana, da jo je navedel drugemu v očitke.

Po številnih klostrih jo namreč dosledno in dejanski izvajajo.

Naj mu bodo vedno za maksimum besede, ki jih je zapisal konec svojega članka: — Gospoda, svojega Boga moli in njemu samemu služi.

Če se bo tega gesla držal, ga ne bo nihče več grabil za jezik.

Dandanašnji se ženska ne postavlja z nedolžnostjo, pač pa s številom svojih razporok.

Jugoslovanska**Katol. Jednata**

Ustanovljena 1. 1878

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni urednik: EUDOLF PERDAN, 935 S. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS PALANT, Box 104, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISIER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROCK, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOE N. MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni urednik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 243 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor: MOHOR MLADIČ, 2003 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 2012 Beacon Ave., Seattle, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Kruževalni odbor: VALENTIN PIRO, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Nove društva se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije**O zadnjih potresih v Srbiji**

se poroča iz Beograda: Potresi, ki so povzročili v Beogradu paniko, so napravili v okroglu kolumbarskem nad 12 milijonov dinarjev škode. Po uradnih poročilih, ti so došla ministrstvu notranjih zadev, je v valjevskem srezu pokopalo veliko število poslopij. Dimniki in strehe so porušene. Močno so poškodovane cerkve in šole; nekoliko zvonikov je vsled potresa porušeni. Človeških žrtvi ni bilo, ker so bili ljudje v kritičnem času večinoma pri poljskem delu. Prišla pa sta še dva čudna slučaja, ki še nista pojasnjena. V Barosevcu je nastala na cesti 3 do 5 centimetrov široka razpoklina, iz katere je prišla zveplena voda. Na drugem kraju se je pojavila železnata voda. Zli se, da nimenje naših seizmologov.

tem potresu ni točno, ker je vrtenje, da je potres v zvezi z vulkani, a ne z geološkim pogreznjenjem zemlje.

Razprava proti denuncijantu Onisima Popovića.

Pred porotnim sodiščem v Splitu je pričela obravnava proti Josu Bradašu, ki je leta 1914, avstrijskim vojnim oblastim denunciral pokojnega Onisima Popovića iz Knina. V Sinju je bil Popović ustreljen, a leta 1917, se je izkazala njegova nedolžnost in so mu avstrijske oblasti dale zadostneje s tem, da je vojaška godba na njegovem grobu odsvirala cesarsko pesem. Med splitskim meščanstvom vlada veliko zanimanje za izid tega procesa.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Dragi prijatelji in znanci v San Francisco in Watsonville, Calif.: Naznanjamo vam, da sva prišla srečno v New York v urad dobla znane tvrdke Frank Sakser State Bank, kjer sva bila lepo sprejeta in preskrbljena z vsem potrebnim za potovanje v staro domovino in to v krajšem času, kakor sva pričakovala. V New York sva dospela 13. maja in odpotujeva od tu.

ADVERTISEMENTS.

ZASTONJ!

Dekleta, ki iščejo dobro službo, jo dobe pri nas; kuharice, streljnice, sobarice, lišne ter vsa druga dela; nič ne računamo.

Up-to-date Employment Agency, 178 E. 71st, vogal 3rd Ave., New York.

ZASTONJ!

Dekleta, ki iščejo dobro službo, jo dobe pri nas; kuharice, streljnice, sobarice, lišne ter vsa druga dela; nič ne računamo.

Up-to-date Employment Agency, 178 E. 71st, vogal 3rd Ave., New York.

ZASTONJ!

Dekleta, ki iščejo dobro službo, jo dobe pri nas; kuharice, streljnice, sobarice, lišne ter vsa druga dela; nič ne računamo.

Up-to-date Employment Agency, 178 E. 71st, vogal 3rd Ave., New York.

ZASTONJ!

Dekleta, ki iščejo dobro službo, jo dobe pri nas; kuharice, streljnice, sobarice, lišne ter vsa druga dela; nič ne računamo.

Up-to-date Employment Agency, 178 E. 71st, vogal 3rd Ave., New York.

ZASTONJ!

Dekleta, ki iščejo dobro službo, jo dobe pri nas; kuharice, streljnice, sobarice, lišne ter vsa druga dela; nič ne računamo.

Up-to-date Employment Agency, 178 E. 71st, vogal 3rd Ave., New York.

ZASTONJ!

Dekleta, ki iščejo dobro službo, jo dobe pri nas; kuharice, streljnice, sobarice, lišne ter vsa druga dela; nič ne računamo.

Up-to-date Employment Agency, 178 E. 71st, vogal 3rd Ave., New York.

ZASTONJ!

Dekleta, ki iščejo dobro službo, jo dobe pri nas; kuharice, streljnice, sobarice, lišne ter vsa druga dela; nič ne računamo.

Up-to-date Employment Agency, 178 E. 71st, vogal 3rd Ave., New York.

ZASTONJ!

Dekleta, ki iščejo dobro službo, jo dobe pri nas; kuharice, streljnice, sobarice, lišne ter vsa druga dela; nič ne računamo.

Up-to-date Employment Agency, 178 E. 71st, vogal 3rd Ave., New York.

ŠTEDENJE KOT IZDATEK**Katero pot gre Vaš denar?****PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ!**

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdat

Dr Ivan Tavčar:

VISOŠKA KRONIKA.

1695.

(Nadaljevanje.)

V tem premišljevanju sem prijelil do dvorca, ki mu pravimo "Schefferten" in ki leži sredi pota od Visokega do mesta. Posvetilo ni veliko in nima pravice do posebne desetine in znatne tlake. Neslo je toliko manj, ker so ga lastniki zanemarjali in slabo obdelovali. Dolge čase je bil lastnik tega dvorca gospod Pečar, ineniten kranjski deželan in bogat graščak, ki je loškim škofom dostikrat posojal denar. In denarja so ti gospodje vedno potrebovali, ko so morali pred Švedom dostikrat bežati! Sicer pa se govori, da je zakrivila škofova nalica slab gospodar in da jo goljufa, kdor hoče. Gospodu Pečarju Schefferten ni bil več všeč in pred letom ga je prodal Skarlikijem dedičem, ki so menda dobili po ljubljanskem škofu dosti denarja. Pa tudi po tej prodaji je ostal dvorec zapuščen. Če si jezdil mimo, nisi videl človeka laziti okrog vogla. Le redko se je pripetilo, da se je prikazala v bližini poslopja stara dekla ali še starejši hlapec.

Danes pa je v moje veliko začudenje vodil mlad hlapec osedlanega konja po dvorišču, in prav tik tovrstnega pota je stala mlada ženska, oblečena, kakor se v naših dneh oblačijo grajske hišice. Bile je imela v roki in gozovo je ravno hotela sestiti v sedlo. Ne rečem, bila je čednega lica in polnega telesa, ali tudi ošabna je morala biti, ošabna in predrzna. Gledala me je nekako zaničljivo, a vendar tako, kakor se nikakor ne spodobi mlademu srmežljivi vnu deketu. Prav nič ni povesila oči, ko sem predrzno odgovarjal njenim pogledom. Kdo je bila ta ženska?

Okrog desete sem dospel do mestnih vrat. Vratarju sem plačal mitnino, katero je imelo tisti čas v zakupu loško starišinstvo. Na trgu je bilo že mnogo prodajalcev in vreča je stala tik vreče. Mestni pisar je pobiral tržnino in pristojbino za tlak, kar so vse ljudje prav neradi plačevali. Tudi nekaj graščakov je postavilo svoje pridelke na prodaj, pa ni so plačali tržnine, ker uživa graščak vedno svoje predprave.

Konjiča sem spravil v hlev pri Wohlgenmetu in nato, ko se je kupovanje in prodajanje imelo ravno pričet, sem stopil zopet na trg, da poiščem Strojarskega Valentina, da mu sporočim, kar mi je bil oče zaukazal.

Ravno tedaj je prikorakal med množico Mihol Schwaiffstrigkh in velik boben je nosil s sabo. Postavil se je sredi trga, zabobnal je in nato oklical, da daje v ime nogo gospoda barona Janeza Kristofa Maendla, grajskega glavarja in pooblaščenca premilostivega kneza in škofa v Frayzingenu, vsem in vsakemu v vednost, da bo danes odprta grajska Kašča in da se na trgu ne sme prodajati, dokler se bo prodajalo v Kašči.

Kakor bi dregnil v osje gnezdo, tako so se razvneli prodajalci in kupovalci. Ugovarjalo se je in predvsem zahtevalo, da naj se vrne tržnina, ki se je plačala v pričakovanju, da bo moč prodati prodajni blago. Tudi meščani so se jezili, ker so rajši kupovali za nižjo ceno dobro vedo, da škof v svoji Kašči zahteva višjo ceno in za slabše žito.

Prihrumeli so na trg peki, ostirji in med njimi znani pretepač Bergant iz Oslovske ulice. Prihrumeli so tudi drugi, ki so se vsledkar pridruževali zabavljačem, in najsi so jih semjovi malo brigali. Množica je šumela, kakor čmrlji pod mahom.

Prvo besedo je imel zelo star kmetovavec. Hodil je od gručice do gručice in vpil:

— Pa vam je spet sedel na prazne buče, loška teleta! Vam bo večkrat, ker vas pozna, da bi zobali pesek, če bi vam ga mesto prosa natrosil pred prazne gobce! Vi mislite, da žrete meso, kadar tlačite smojke v se!

Tako je brez vsakega strahu udrihal po loškem prebivalstvu, dokler se ni oštr Bergant zadrl nad njim:

— Kaj pa bi ti storil, stara šema!

— Kaj bi storil! — je odvrnil oni. — Tožbo bi vzdignil, tožbo z največjim pečatom! In prav kmalu bi spokoril vašega škofa! Ej loške smojke, še so na svetu naši deželni stanovi, še je tu nemški Gradec in tudi cesar še živi, ki je vendar nekaj več ko vaš škof, ki vas, ovec, samo striže! Da, take ovec ste vi, loški meščani — kaj pravim meščani, vi, loški tepej!

Mihol Schwaiffstrigkh, ki je bil medtem prebival v vse mesto, se je zopet vračal po trgu ter se ustavil pred starim krčmarcem.

— Alo, Jernač Schiffer! — ga je ogovoril, — si že spet tu? Bi že spet rad imel kako novo pravdo, da bi nabiral mast, kakor si jo nabiral takrat, ko so se kmetje pravdali radi tlake! Dobro te poznam! Masten ptič si, mast pa si si nestrgal od kmetov, katere odiraš huje, kakor vsak graščak, ti lakotni vojvod!

Takoj se jih je nekaj oglasilo ter dajalo prav Miholu, tako da je pravdarski vojvod utihnil. Morala je izpregovoriti tudi neka ženska, neka Ločanka, katere so bile od nekdanj od vruga sitne in jezne, Hitla je:

— Jezus! Jezus! kako je zabavljaj na našega škofa in gospe! Kakor bi bila skupaj krave pasla! Miholet, povej to na gradu, da se zapiše! Jezus! Jezus!

Vprašam Wohlgenmeta, ki ga je bila radovednost prignala med množico — in kdo ni bil radoveden v Škofji Loki! — kdo je ta kmetič, ki je tako zelo brusil svoj jezik po trgu. Wohlgenmet mi je odgovoril, da je to vojvod Jernač Schiffer iz Bitnja, ki je svojčas vodil kmetom pravde in napram škofoma Vidu Adamu in Albrehtu Sigismundu.

— Kaj? — se je razkačal bbnar — na škofa je zabavljaj in v nič deval našega najboljšega gospoda? Kaj! — Srdito je gledal Mihol okrog sebe. — Kdo ve kaj na tačnejšega povedati? Katere besede je govoril? Morda je še kaj na tla pljuval? Kdo bo pričal?

Ali nihče se ni hotel oglasiti in izginila je še celo ženska, katere je poprej klicala Jezusa.

Kmetič pa ni izgubil poguma. Na vse pretege je vpil: — Da ne počiš, Miholet, potem bi po trgu preveč smrdelo!

Pterila se je skozi množico do kričauca starka ter zajokala:

— Ali se moraš zmerom prepirati, Jernač, ko vendar veš, kako je! Konec bo spet ta, da te potegrejo na grad, in koliko je od tedaj, ko si zadnjih šest tednov presedel gori? Pšenica se bo morala sejati, strelja se bo morala pripraviti, in vse to naj sama prekrhim, če te potegrejo v grajsko ječo? Pet otrok imaš, vsi so že odrasli, in zadnji čas je, da se enkrat spametuješ in prideš do prave zavesti, da Schiffer ne bo močnejši, in naj živi tisoč let, od škofa na gradu!

— Molci, žena! — se je odrezal Schiffer, pravdarski vojvod loških podložnikov. — Kar ti veš, vem jaz tudi! Samo tega nočem, da bi piškavi grajski gospodje mislili, da se jih bojim! Prav nič se jih ne bojim in nič bi se jih ne bal, če bi tudi deželnega glavarja na svoji strani ne imel! Pa ga imam, da veš, Miholet!

Po teh besedah se je oddaljil Schiffer s svojo ženo, ker mu je loški tlak postajal vendarle prevroč, posebno ko je opazil, da prihaja gospod Blaž Triller. Ta je bil v tistem času za mestnim sodnikom in za grajskim pisarjem prvi gospod v mestu, ker je bil žitničar pri grajski Kašči. To je bila dobra in pomenljiva služba, ki je imel. Tudi Blažu je bila redila precej obsežne trebuh, ki je z veliko težavo počival na dveh kratkih nogah, kar se v Loki dostikrat opazja pri spitanih meščanih.

Gospod žitničar je prisopel po trgu ter klical množico:

— Pokorščino, ljudje, pokorščino! Kam pridemo, če ne izkazuje pokorščine gospod, ki nam je od Boga postavljena? Žitnica je odklenjena, Kašča je polna, takoga žita ni na svetu kakor pri meni v Kašči! Kašča je odklenjena in do treh se bo prodajalo. Potem boste pa tudi na trgu prodajali in nihče vas ne bo motil.

— Kdo bo potem še kaj kupoval — se je ujezil nekdo, — če boš ti poprej vsiljeval vsakemu desetinsko "zadnje" žito?

— Ljubi prijatelji, — ga je zavrnil žitničar sladko, — če ti trg v Loki ni všeč, je mestni lid tako zidan, da lahko greš pri mestnih vratih tja, odkoder si prišel! Kako naj naši gospodje škofje živijo kakor naj živimo mi, ki smo njihovi služabniki, če ne bo graščina vsaj nekaj donášala? Kaj pa mislite, da škof nima nikakih plačil? Kdo pa plačuje kontribucije, navadne in nenavadne, ker teh hudčevih vojn ni nikdar konec? Kaj plačujete vi? Škof pa plačuje, da je črn! Čemu torej godrnjate? Torej žitnica je odprta, kdor hoče dobiti dobrega žita, naj pride v Kaščo! Tako je! Na trgu se pa ne bo prodajalo! Tako je!

In res so se morali podložniki in meščani vdati. Le pek Feguš, ki je vlivl svete hostije ter jih prodajal župnikom v obeh dolinah, je pritrjeval: — Res je, gospodje morajo tudi živeti! — Njemu je bilo lahko govoriti, če se je podražilo žito, je podražilo svoje oblate, in to za več, nego se je bilo podražilo žito.

(Dalje prihodnjé)

Zahvala albanske vlade.

Tiranska vlada se je jugoslovanski vladi brzojavno potom priručno zahvalila za priznanje albanske vlade v Tirani.

Pesmi.

Mimi Arko, New York.

V ŽIVLJENJE...

Proti zemlji sanj in nad tadja bliskoma hiti.

Deklica na nji bosti vsa tajfistvena spomlad.

Zraven jarbola je stal, se smehljajljaj ljubeznjivo.

Cetlala v oko mu živo. Kaj bi človek se ga bal?

Dobro dene v težkih dneh dober ljubeznjiv nasmeh.

Deklica na smeh njegov s smehljajljaj odgovarja.

Kot da je v zadregi, on seže v žep po šop denarja.

Tsna misel se prebujaj: "Kaj mi ta denar pomenja?"

In pogleda. Njega smeh bil je kakor smrtni greh.

Sveta najisto ji spomlad zvenja že mladosti zarja.

To so znamenja viharja, prva znamenja spoznanja, svet z nasmeškom jih oznanja.

Od slovesa mladih dni dajaj li srce drhti...

LJUBEZEN SPI.

Prišel je nanjo raj: smrt, tuga, beda, boj, glad, hudodelstvo, strah — vse naenkrat, namah.

Ter jo je morilo in bilo, jo davilo je in ubilo, in v grob jo je pahnilo.

Zdaj v grobu spi.

Narodl plakaajo, bratje jo čakajo, svet je po nji gladan.

Sine kdaj tretji dan, da se zbudi?

KAKO UŽIVAM ROSNI MAJ?

"...Ze tajne roke rišejo cvetove na zeleno plan in smarnice že dišejo in slavec poje neugnan..."

— tako od doma pišejo.

A meni od domačih trav prinaša veter tih pozdrav. In v parku grm zazna, ki kot spomin iz davnih dni.

Mlad hišami rudečimi se plazi zrak težak in siv, iz srca radost neče mi.

Kot tamkaj sredi naših njiv med dušami ljubečimi.

Iz življenja v sovjetski Rusiji.

Katastrofa stare Rusije je silno nosti. Proletarizacija znanosti je prizadela ruskega znanstvenika, postala v sovjetski Rusiji ena iz intelektualno in npravo šibkejši med priljubljenih fraz. Najrajši sloji so se najhitreje prilagodili barantajo z njo oni ki so daleč od izpremenjenim razmeram; čim znanstvenih metod mišljenja. Gevečja pa je bila intelektualna slo o proletarizaciji znanosti izvirno, tem silneje se je ustavljala ra iz čisto nepravilnih premis in splošni nivelaciji in tem težje je popolnega neumevanja znanosti. Nastalo je iz predsodka, da je znanost identična z raznimi oblikami socialnega nasilja in da je bila v službi "buržuazije". Ruski učenjak je moral to zmotno ocenjevanje znanosti občutiti na lastni koži.

Boris Sokolov navaja nekoliko pismen, ki slikajo "proletarizacijo znanosti" v praksi. Ta pismo so značilni dokument časa. Tako toži moskovski profesor T—v, star, bolehav mož, da ga imajo zaprtega v ječi in neprestano zaslišujejo. H. Taine kot karakteristiko nemškega duha: človek z entuzijastično ljubeznijo do svoje znanstvene stroke, analitičen do skrajnosti: človek, ki je pripravljen, da za epno podrobnost svojega znanstvenega iskanja žrtvuje polovico življenja, jo išče in zasleduje z ono vztrajnostjo in trdovratnostjo, ki je že podobna fanatizmu globokovernega asketa. Ruska znanost je kljub neznosni politični atmosferi, ki jo je vzdrževal fevdalno-militaristični režim, napredovala v naglem tempu in kazala, da bo ruski narod povedal človeštvu še mnogo novega. Doma izven Rusije je rastele ugled ruskega znanstvenika. Znanstveni zavodi in laboratoriji v Petrogradu in Moskvi so bili na evropski višini. Krog njih se je zbiralo lepo število znanstvenih delavcev: samonikli učenjakov in duhovitih raziskovalcev v vseh panogah sodobne znanosti.

Kakor v vseh prevratnih dobah, tako je bil tudi v Rusiji znanstvenik potisnjen ob stran. Pred njim se je odigraval velik, zagoneten zgodovinski proces in sprico njegove elementarne sile so umolknila vsi finejši, duševnejši akordi življenja, da se je tem jačje zaslišalo bucanje prapravnih človeških nagonov in strasti. Kaj so bile nasproti temu vse znanstvene metode, vse duhovite teorije, zgrajene v varnem zatišju kulture?

Ruski učenjak je trpel in se trpi dvojno gorje: duševno in materialno. Duševno gorje leži v njegovi osamljenosti, v nedostajanju pogojev za resno in sistematično delo, v nerazpoloženju za prilagoditev novemu miljeju, gmotno gorje pa v bedi, ki v znanstvenih razmerah tare vsakega državljana sovjetske republike.

Mnogo ruskih učenjakov je odšlo v inozemstvu. Nekateri so se tu vsaj za silo ustalili in nadaljujejo svoje znanstveno delo, drugi pa se iščejo miru in dela.

Kaj je z onimi, ki so ostali v sovjetski Rusiji? Kratko skico o teh ruskih učenjakih nam podaja dr. Boris Sokolov v svojem nedavno izišlem spisu "Znanost v sovjetski Rusiji". (Nauka v sovjetski Rusiji. Vseobšerna biblioteka Nr. 19, Berlin 1921.)

Iz sličice, ki jih je nanizal ruski učenjak o svojih tovariših, odseva vsa osamljenost vede in znanosti v Rusiji. Sokolovo opisovanje je sicer nekoliko tendenciozno, vzhle temu pa plastično slika položaja ruske vede v enem izmed največjih revolucijskih miljejev, kar jih je kdaj bilo.

Ruski znanstvenik ni bil vaje borbe, ki mora prejalisej prekovsiti ves narod in mu razčistiti ozračje. Carizem je s svojim samodržavjem oviral razmah svobodne in znanstvene misli, ni pa izzval intelektualca k borbi in odporu. Učenjak se ni brigal za javno življenje, oziroma ni imel dovolj moči, da bi izvajal vse konsekvence. Služil je zvesto znanosti, ljubil ideje in se zaklepal v laboratorij. Ta apolitičnost ruskega znanstvenika je koristila tudi narodu. Ko je nastopila velika nacionalna kriza, je bil ruski znanstvenik podoben tujcu. Odtod njegova današnja osamljenost.

Da se povrnemo k Sokolovu! Pogoj za razvoj znanosti, pravi Sokolov, je njena neodvisnost. Pod sovjetskim režimom se mora ruski znanstvenik boriti zopet in zopet za svobodo idej in pripravljanja, za znanstveno objektivnost. Proti tezi o neodvisnosti znanosti, ki jo mora podpisati vsak, kdor zna ceniti potrebe znanosti, so postavili boljševiski doktorinari tezo o proletarizaciji znanosti.

Če primerjamo to delo z velikanskimi izpremenbami, ki so

Pozor rojaki,

ki nameravajo potovati v kratkem v stari kraj in žele hrzo dospeti na svoj rojstni dom.

Mi smo posredovali pri francoski družbi, da odredi poseben prostor za Jugoslovane na najboljšem parniku Paris, ki vozi samo 6 in pol dni iz New Yorka v Havre, torej do Ljubljane samo 10 dni.

Parnik Paris odpluje iz New Yorka

dne 14. junija

in potniki tretjega razreda bodo imeli sobe z dvema, štirimi in ne več kot šestimi posteljami, posebno jedilnico, najboljšo hrano in vino pri vsakem obedu.

V Havre jih bo čakal poseben vlak, ki jih bo odvedel v vso prtljago vred naravnost v Trst. Na parniku ima vsako potnik do 300 funtov prtljage proste.

Izleta se vdeležijo tudi Mr. L. Benedik, vodja tiskarne Glas Naroda, ki bo šel potnikom na roke.

Vožnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta, všteti vojni davek le \$113.85.

Izletniki naj se javijo, čimprej, da bomo zanje vse potrebno uredili. Kdor je pripravljen, da se tega izleta vdeležijo, naj nam pošlje takoj aro, da mu boljši prostor preskrbimo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street — New York

—Adv.

ADVERTISEMENTS.

Pozor, potniki!

Potniki, ki prihajajo v New York, kaj lahko postanejo žrtev raznih zakonitih agentov, katerih je v New Yorku vse polno. Ko pride potnik iz vtiaka, ga obsujejo taki agenti in vsak ga hoče vzeti s seboj. Ako potnik reče, da je namerjen k nam, bo agent rekel, da je on naš zastopnik ter ga pelje v svojo pisarno. Tam potnik selega spozna, da ni prišel na pravo mesto. Če ima pri nas že aro in agentu to pove, mu je agent takoj povrne. V takem slučaju bi nas agent seveda moral o tem obvestiti, da mu povrnemo izplačano aro; toda tega ne stori. Kako si tedaj tak agent povrne tak izdatok? Potnik mu ga plača na ta ali oni način in največ pri izmeni denarja.

Takih slučajev je bilo zadnje 4 mesece že 50. Potniki so prišli v New York v namenu, da gredo k nam, pa so bili zapeljani v drugo pisarno. Agent jim je aro, katero so nam poslali, povrnil, pa jih je na drug način prevaril še za večjo svoto.

Vsakdo naj tedaj pri prihodu v New York pripne naš gumb na vidnem mestu, da ga bo naš zastopnik spoznal. Ako našega zastopnika ne bi bilo na postaji, nas pokličite na telefon, ali pa prosite železniškega uradnika ali policaja, da nas pokliče. Naš telefon je Cortlandt 4687. Pred svojim odhodom vedno pišite, po kateri železnici in vlakom pridete in naš zastopnik vas bo gotovo pričakoval na postaji.

Frank Sakser State Bank.

Zastopniki

Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblaščen pobarati naročnino za denik "Glas Naroda".

sak zastopnik izda potrdilo za svoto, s katero je prejel in jili rojakom pripočeno.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jakob Lauslin, Denver, Colo.: Frank Skrabec, Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, in Frank Janesh.

Salida, Colo.: Louis Costello, Indianapolis, Ind.: Alois Rudman, Antion, Ind.: Lambert Bolskar, Aurora, Ill.: J. Verbič,

Chicago, Ill.: Joseph Blish in Jos. Bevič.

Chet, Ill.: Fr. Baniak, John Zaletel, La Salle, Ill.: Jos. Szelich,

Jasceutah, Ill.: Frank Augustin, North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Mark Gorn.

Springfield, Ill.: Mattja Barborich, Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek, Franklin, Kans. in okolic: John Rebovs.

Alton, Mo.: Mike Gubrian, Fort Helena, Mont.: Fr. Hrella,

Klein, Mont.: Gregor Zobec, Gowanda, N. Y.: Karl Sernisha,

Little Falls, N. Y.: Frank Maslo, Sarberton, O.: A. Okolish,

Cleveland, O.: Janko Pleško, Jakob Resnik in Chas. Karlinger,

Collinwood, O.: Math Slapnik, Lorain, O.: Louis Balant in J. Kums,

Niles, O.: Frank Kogovšek, Youngstown, O.: Anton Kikelj,

Ambridge, Pa.: Frank Jakše, Jessmer, Pa.: Louis Hribar,

Greighton, Pa.: Anton Ipacec, Burdine, Pa.: John Demshar,

Conemaugh, Pa.: J. Brezovec in Vito Rovansk.

Claridge, Pa.: Anton Kozogiv in A. Jerina,

Dunlo, Pa.: Athos Osaben,

Export, Pa.: Louis Sapančič,

Forest City, Pa.: Math Kanib,

Farrall, Pa.: Jerry Oorn,

Imperial, Pa.: Valentin Fernetel,

Greerburg, Pa.: Frank Novak,

Irwin, Pa.: Mike Fvšek,

Johnstown, Pa.: John Polanc,

Luzerne, Pa.: Anton Goolnik,

Loydell, Pa.: Anton Malovrh,

Manor, Pa.: Frank Demaha,

Moon Run, Pa.: Frank Maček, Frank Podmšek,

Pittsburgh, Pa.: U. Jacoblich, Z. Jažshe, Vito Arb in Ig. Magister,

Ralphon, Pa.: Martin Korobeta,

Reading, Pa.: J. Pezair,

Rockwood, Pa.: A. Rochevar,

Steeleon, Pa.: Anton Hren,

Turtle Creek, Pa. in okolic: Frank Schiffer,

West Newton, Pa.: Joseph Jovan,

White Valley, Pa.: Jurij Previč,

Wilcock, Pa.: J. Peternel,

Coketor, W. Va.: Frank Koclan,

Milwaukee, Wis.: Jos. Tratnik,

Sheboygan, Wis.: H. Svetlin,

West Allis, Wis.: Frank Skok,

Rock Springs, Wyo.: Louis Tauchar in A. Jatin.

Poleg gori navedenih so pooblaščen pobarati naročnino, tudi vsi tajniki J. B. K. J.

Koristno in potrebno

za vsakega!

Dobili smo knjigo:

'NASVETI ZA HIŠO IN DOM'

Katera vsebuje sledeče koristne nasvete in navodila:

Živnorej

Živnozdravnik

Mlekarstvo

Perutinar

Trtojara

Domača zdravila

Kako se napravi različne

Jomače pijače

Vseznalec

ter še mnogo drugih nasvetov

in navodil, katera so vsakemu potrebna.

Knjiga 80 centov.

Stane 80 centov.

SIOVENIC PUBLISHING

COMPANY

82 Cortlandt St., New York

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih boleznih. Jaz

